

Glossariy

12.1 Organizmlarning ko‘payishi

1. Ko‘payish – organizmlarning yangi avlodlarini paydo qilish jarayoni.
2. Jinsiy ko‘payish – ikki ota onaning jinsiy hujayralari (gametalari) birlashishi orqali ko‘payish.
3. Jinsiy hujayra (gameta) – ko‘payishda ishtirok etuvchi maxsus hujayra (urug‘don va tuxumdon).
4. Urug‘don – erkak jinsiy hujayrasi.
5. Tuxumdon – ayol jinsiy hujayrasi.
6. Zigot – urug‘dan va tuxumdon hujayralari birlashgan yagona hujayra.
7. Mejoz bo‘linish – jinsiy hujayralarni hosil qilish uchun hujayra bo‘linishi ketma-ketligi.
8. Mitoz – tana hujayralarining ko‘payishi uchun oddiy hujayra bo‘linishi.
9. Parazitlik – bir organizm boshqa organizmda yashab, undan foydalanib ko‘payish.
10. Asexual ko‘payish – ota-ona organizmning yordamida yangi organizm hosil qilish, jinsiy hujayralarsiz.
11. Budding (piyoda ko‘payish) – organizmning bir qismi ajralib, yangi organizm bo‘lib o‘sishi.
12. Fragmentatsiya – organizmning bo‘laklarga bo‘linib, har bir bo‘lakdan yangi organizm hosil bo‘lish jarayoni.
13. Vegetativ ko‘payish – o‘simliklarning ildiz, poyalar yoki barglar orqali ko‘payishi.
14. Poliplash – organizmning bir qismi ko‘payib, yangi mustaqil organizm paydo qilishi (masalan, dasturcha).
15. Sprotlash – maxsus sporalar hosil qilib yangi organizmlar paydo bo‘lishi.

16. Ovipar organizmlar – tuxum qo‘yib, tuxum ichida rivojlanish orqali ko‘payadigan organizmlar.
17. Vivipar organizmlar – ona organizm ichida rivojlanib, tirikcha tug‘iladigan organizmlar.
18. Metamorfoz – organizmning hayot davomida shakl va funksiyalarining o‘zgarishi.
19. Klonlash – genetik jihatdan bir xil yangi organizm hosil qilish.
20. Populyatsiya – bir hududdagi bir xil turdagi organizmlarning jamlanmasi.